

A TENGERPART

NAPILAP.

VII. évfolyam.

FIUME, kedd 1910. február 1.

27. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egyóra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Ismét a cégtáblák ügye.

„Az Ujság“ pénteki számában a következő csodabogár látott napvilágot:

Fiume és a magyar felirások. Fiumei levelezőnk től a következő figyelemreméltó értesítést vesszük:

Az anyaország helyes tájékoztatása végett szükséges megemlíteni, hogy mind itt Fiumében mint pedig Budapesten a vizályt kereső vagy tájékozatlan magyar lapok igen okatlanul azon fáradoznak, hogy a hazafias fiumei olasz lakosság és a magyarság közt ellentéteket teremtsenek vagy a meglévő nehézségeket ellenségeskedéssé élesítsék. Hogy kinek jó ez, azt döntsék el az illető, okatlanul zajongó újságok, tény azonban, hogy a napokban megint egy ilyen igazságtalan vizálykeresés jutott bele a budapesti újságokba. A városi rappresentanza ugyanis nemrég felszólalás nélkül elfogadta a cégtáblákról alkotott új statutumot. Ugy tüntették fel, mintha ebben oly rendelkezés volna, hogy az olasz felírás elől és nagyobb betűkkel tételnék kötelezővé, a más nyelvű felírás pedig (tehát a magyar is) csak utóbb és kisebb betűkkel használható. Hogy így ez a vád nem igaz, már onnan is kitétszik, hogy a magyar városi képviselők is szó nélkül elfogadták a statutumot. A valóság egyszerűen az, hogy az olasz vagy magyar nyelvű felírás elől és nagyobb betűkkel használható, a más (horvát vagy német) felírás pedig utóbb és kisebb betűkkel. Hogy ez a rendelkezés nemcsak nem szolgál a magyar nyelv hátrátételére, ez épp oly világos, mint az, hogy a fiumei municipium ezzel a felírások tüntető horvát szövegét akarta a maga helyére utasítani. A mi ellen mindenkinek lehet kifogása, csak éppen a magyarok örülhetnek neki, akik Fiumében más-különbben is mély bosszúsággal látták a koalíció gondatlanságai mellett a horvát elem botrányos hódításait. Az igazságszeretet nagy hanyatlására vall, hogy a fiumei képviselőtestületnek még ily korrekten hazafias tényeiből is magyar-üldözést tudnak egyesek kioivasni.

Ahány szó, annyi hazugság, ferdítés és az igazság kicsavarása. A rappresentanza által elfogadott kritikus pont tudvalevőleg így szól: „Amennyiben a címtábla vagy felírás nem kizárólag a municipium hivatalos nyelvén, hanem több nyelven volna megszerkesztve az olasz és magyar nyelvet nagyobb betűkkel kell alkalmazni, mint a többi nyelvet.“

Ebből tehát még a Frimm-intézet növénydekei is megérthetik, hogy a város e szabályrendelettel egyenesen meg akarja tiltani, hogy valaki egynyelvű magyar cégtáblát tegyen ki (— tessék az idézett pont első szavait figyelmesen elolvasni —), tehát a tisztán névvel el látott cégtáblákon Nagy Károly vagy Szabó Gyula ezentul Carlo Nagy meg Giulio Szabó legyen, holott az illetőknek hetedik öregapja se volt soha se Carlo és Giulio.

Az ország szívében Budapesten, de sehol

széles Magyarországon sem áll fenn szabályrendelet a cégtáblák vagy felírások nyelvére vonatkozólag, tehát a magyarolozás hóborrtól megkerült autonompárt sokkal kizárólagosabb jogot követel itt az olasz nyelvnek, mint amilyen Budapesten vagy Szegeden a magyar nyelvnek van. Pesten akárhány címtáblát látunk tisztán szerb, német, zsidó, francia, angol vagy olasz nyelven, anélkül, hogy az illető kereskedő egyéni szabadságába és üzleti érdekeibe bármely hatóság beavatkoznék.

A többnyelvű cégtáblákon sincs semmi joga a városnak követelni, hogy az a kereskedő vagy iparos, aki például a magyarok által lakott városrészekben, a Serpentina-utca és a Germania-utca környékén bir helyiséggel, tehát olasz embert nem is igen lát boltjában, kénytelen legyen cégtábláján az olasz nyelvnek épp akkora helyet szorítani, mint a magyarnak, holott a boltbejárata fölötti homlokzat esetleg nem mulja felül a 2—3 métert és ilyen rövid cégtáblán két nyelv egymás mellett már nem is érvényesülhet.

Az Ujság famózus tudósítója, aki csak megvásárolt, lekenyerezett vagy megfizetett embere lehet az autonompártnak, csakugy dobá lözik a hazugságoktól csepegő hamis frázisokkal: „Az anyaország helyes tájékoztatása végett“ küldi a tudósítást Az Ujságnak; azok a magyar lapok, amelyek nem helyeslik vakon az autonomisták nagyolozás bolondgombáit, azok a „vizályt keresők vagy tájékozatlanok“, . . . „okatlanul zajongók“ cselekedetük „igazságtalan vizálykeresés“, azok „ellentéteket teremtenek“ — tehát mi és nem ők — stb. stb.

„Az Ujság“-nak vakmerően merész tudósítója azzal a rég elcsépelet, hazug autonompárti frázissal akar port hinteni Az Ujság olvasóközönségének szemébe, hogy az autonompárt most is mint mindenkor a horvátok ellen akar védekezni. Hát ha csak ez a szándéka Zanella ur pártjának, akkor miért nem szövegte meg az idézett pontot következőképen:

Az egynyelvű cégtábla vagy felírás csak magyar vagy olasz nyelvű lehet. A többnyelvű cégtáblákon is feltétlenül első helyen illetve kiemelkedőleg kell érvényesülnie a két említett nyelv valamelyikének.

Ime ez volna a paritás és az a megoldás, amelybe mi legszerényebb minimumként bele-mehetnék (— bár az egész szabályrendeletet teljesen felesleges és hájánál fogva előráncigált dolognak tartjuk.)

Ha ezt az urak nem akarják, majd akkor harc és küzdelem lesz itt és a fővárosi sajtóban körömszakadtáig és a győztesek — előre mondjuk — mi leszünk, akár mennyit kukorékolnak az autonompárt szemétdombjáról a zanellarikárdok és a pierrikonstantinok.

— **A horvátok és a kormány.** A horvát koalíció lapjai a horvát képviselőknek gróf Khuen-Héderváry miniszterelnöknél való fogadtatásáról a következőket írják: A miniszterelnöknek a horvát politikusokkal folytatott tárgyalásai után, amelyek egyelőre csak ideiglenes befejezést nyertek, kétségtelen, hogy a horvát kérdés lényeges részét képezi a miniszterelnök mai audenciája alkalmával teendő előterjesztéseinek. Magáról a tárgyalásokról és a horvát kérdésnek kilátásba helyezett rendezéséről semmi pozitív hír nem érkezett. Hír szerint a megoldás módját illetően több tervezet készült, amelyek a miniszterelnök előtt fekszenek. A horvát képviselők egyhangulag azt az álláspontot foglalják el, hogy nekik elsősorban az alkotmányos és törvényes állapotok helyreállítása lebeg szemük előtt és hogy tekintettel arra a súlyos helyzetre, melyben az új kormány van, készek a tartománygyűlésen oly kormányt is tűrni, amely nem került ki a horvát-szerb koalíció köréből, amíg a horvát kérdések nem tisztázódtak. Az új horvát kormánynak főfeladata volna odahatni, hogy a vitás kérdések mihamarabb tisztázódjanak. A vasutügy pragmatikát illetően a horvát politikusok teljesen felvilágosították a miniszterelnököt álláspontjukról.

UJDONSÁGOK.

— **A rappresentanték értekezlete.** A városi képviselőtestületi tagok Vio Ferenc dr. podeszta meghívására ma este a rappresentanza üléstermében bizalmas értekezletet tartanak. Az értekezleten a város husz millió koronás kölcsönének felvétele ügyében határoznak. Az értekezlettel kapcsolatban hire járt, hogy a Khuen-Héderváry kormány leiratával is foglalkoznak. Ez azonban, mint a polgármester is kijelentette, nem felel meg a valóságnak.

— **Küldöttség a kormányzó-helyettes-nél.** Az Associazione di beneficenza italiana elnökségének háromtagú küldöttsége ma tisztelt D' Ancona elnök vezetésével Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettesnél, akit az egyesület februári báljára hívott meg.

— **Fiumei Szabad Liceum Egyesület felolvasása.** A Szabad Liceum helyiségében Csepreghy Kálmán dr. tanár ma tartja meg felolvasását, amely alkalommal a művészet Madonna típusait fogja ismertetni.

— **A leánykereskedelem elleni egyesület cselédhelyező intézete.** A leánykereskedelem elleni országos egyesület fiumei hölgybizottságának második ülésén, mint már jelentettük, Stiglitz Natal azt a figyelmet keltő indítványt tette, hogy az egyesület cselédhelyező intézetet is létesítsen. A javaslatot a bizottság nagy lelkesedéssel fogadta el s mindjárt meg is bizta Stiglitzet, hogy a cselédhelyező intézet alapítási tervezetét készítse el. Az indítványt, amely iránt a háziasszonyok nagy érdeklődéssel viseltetnek, itt közöljük.

Köz tudomásu lévén, hogy a leánykereskedésnek melegágyai minálunk tulajdonképen az ugynevezett cselédszerző intézetek, amelyek mióta városunk a tengerentúli kivándorlásnak egyik országos gócpontjává lett, üzleti céljaira újabb eszközöket nyertek és tekintettel arra, hogy ezen intézetek működésének sikeres ellenőrzése, még igen jól szervezett hatóságok

részéről is nagy akadályokba ütközik, mely tisztelettel alulírott, azon véleményen vagyok, hogy egyetünk legsikeresebben úgy vehetné fel a küzdelmet, nevezett intézetek üzemével szemben, ha önálló helyszerző intézetet állítana fel.

Tekintettel arra, hogy a modern háziasszonyoknak egyik legterhesebb gondja használható cselédnek megszerzése, a fiemei családok mihamar felkarolnák a helyes elvek szerint és kellő szakértelemmel vezetett új intézményt, amely akár mindjárt, akár később — megerősödve — terjeszthetné működési terét minden nemű női munka közvetítésére — mely célból összeköttetésbe léphetne az itten létező összes kereskedelmi és ipari vállalatokkal, még pedig úgy a magáncégekkel, mint állami vállalatokkal (Dohánygyár).

Ez alkalommal nem kívánok terjeszkedni indítványom részleteire, csak az intézet finanszírozására nézve, azt akarom említeni, hogy annak költségeit részben a helyszerzésért beszédhető méltányos díjakból, részben az egyet által nyújtandó hozzájárulásból kellene fedezni. A valószínűleg még mindig fenmaradó hiány fedezése végett, tekintettel arra, hogy egyes gazdasági szakminiszteriumok u. m. a kereskedelmi és földművelésügyi, már nem egyszer hoztak áldozatot a munkaközvetítés érdekében a Méltóságos Kormányzó-helyettes ur megkérendő volna, hogy a fiatal intézmény támogatását a magas kormányfő kieszakozolja.

Azon meggyőződésben, hogy ezen intézet alkalmas arra, hogy a lakosság szélesebb rétegeiben is felkeltve a figyelmet céljainak érdekében és azoknak rokonszenvet szerezzen és idővel mintának szolgáljon a „Melke“ egyéb fiókjainak, azíránt kérem a t. hölgybizottságot, hogy egyesületünk alakítandó igazgatóságát kérje fel, miszerint annak létesítése végett részletes tervezet dolgozzon ki és egyik legközelebbi kongresszusnak mutassa be.

— **Vizsgálat a vasutas szövetség ellen.** A kereskedelemügyi miniszter rendelete folytán Pulszky Garibaldi miniszteri tanácsos, a vasuti és hajózási főfelügyelőség főnöke elrendelte a Vasutas Szövetség központi vezetősége ügykezelésének megvizsgálását és a vizsgálattal Horváth Károly, Rácskay Gyula vasuti és hajózási főfelügyelőket és Szentkirályi Dezső dr. magyar államvasuti fogalmazót bízta meg.

— **Fiumei munkás halála Amerikában.** A kormányzósághoz ma a pittsburgi magyar-osztrák konzulatustól megkeresés érkezett. A megkeresés szerint Csermiar József fiumei illetőségű egyén a Stell Company monesseni gyárában 1908. május huszonnyolcadikán munkaközben halálos baleset áldozata lett. A konzulatos most arra kéri a kormányzóságot, hogy az elhalt munkás hozzátartozóit kuttassa fel. A kormányzóság a megkeresést a rendőrséghez teszi át.

— **Báboasztöndíjak.** A pécsi bábaképző intézet nyári tanfolyama 1910 évi február elsején kezdődik s magyar és horvát (szerb) nyelven öt hónapig azaz június végéig tart. Az egész tanulás költsége a lakást és ellátást is beleértve, mintegy száznyolcvan korona. Negyven éven felül csak kivételesen vesznek fel olyanokat, kik már tanultak két hónapig és cédulát kaptak, most pedig rendes oklevelet óhajtanak szerezni. Szegény tanulók teljes vagy fél összegű ösztöndíjat is kaphatnak, különösen ha olyan községbe mennek letelepedni, hol oklevelés bába még nincs. Kérvényüket az ilyenek a tanfolyam megkezdése előtt küldjék be az intézetnek, főszerelvére keresztlevéllel és erkölcsi bizonyítvánnyal. A beiratás február öt-

dikéig tart. Magáért a főlvetéért külön folyamodni nem szükséges.

— **Torpedóhajók a kikötőben.** A magyar osztrák haditengerészet „Pluto“ nevű vontató torpedóhajója, amely tegnap délelőtt érkezett ide Pólából még tegnap délután oda visszaindult.

A haditengerészet II. számú torpedóhajója pedig tegnap este érkezett ide és ma reggel Lussinpiccolóba indult.

— **Jubiláló igazgató.** Tegnap tartotta meg az állami polgári fiúiskola önképző köre matinéját, amelyet Békei Ignác igazgató harmincéves szolgálati jubileuma alkalmából rendezett. A matiné üdvözlő énekkel és beszéddel kezdődött. A műsor egyes számai szép képét adták annak a szeretetteljes munkának, mely az iskola falain belül folyik. A szereplők közül megemlítjük Kresojevic M. ünnepi beszédét, Berecz L. szavaltát, Szirmai K. és Vojnovic V. énekkvettjét és Haidecker P. szavaltát. A kör öt számmal szerepelt. A megjelentek a szereplőket tetszésük zajos nyilvánításával jutalmazták. Az ünnepély után a jelen voltak, köztük Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettes és neje, Kankovszky Ferencné szívélyesen üdvözölték az ünneplést. Az ünneplést délelben a tanítói kar kérelmére összehívott rendkívüli konferencia zárta be, hol a kar nevében Völgyi László mondott üdvözlő beszédet, kiemelve az igazgató érdemeit, végül átnyújtotta a testület emlék-tárgyát, egy művészi kivitelű arany érmet, mely *Mánczos Z.* rajztanár terve alapján készült.

— **Aki az apját meglapta.** Még karácsony napján történt, hogy a laibachi rendőrség táviratilag megkereste a fiumei rendőrséget, hogy Rozmann Miksa tizenöt éves laibachi suszterinast, aki apjától ezerötsszázhetvenöt korona készpénzt, egy szerb és egy osztrák vöröskereszt sorsjegyet ellopva megszökött, tartóztassa le. A megkeresésnek azonban rendőrségünk nem tehetett eleget, mert a tolvaj suszterinas nem jött Fiuméba. Tegnap délután azonban egyik cselédhelyező utmutatása alapján sikerült a szökevényt letartóztatni. Kihallgatásakor bevallotta, hogy karácsony óta egyik előkelő trieszti szállodában lakott, urasan élt és költekezett s miután a lopott pénzt hat korona kivételével eldorbézolta, a sorsjegyeket pedig eltépte, pénteken Fiuméba jött, hogy innen Zágrábba gyalogoljon, ahol egy nagybátyja lakik. A rendőrség Rozmann letartóztatásáról táviratilag értesítette a laibachi rendőrséget, egyúttal közölte vele, hogy az elfogatásért kitűzött kétszáz korona jutalmat küldje Fiuméba, minthogy a pénzjutalmat Stilianovich detektív és Marianovich cselédhelyező között kell felosztani. Említésre méltó, hogy a trieszti rendőrség, noha szintén letartóztatási parancsot kapott, nem tudta a költekező suhancot elfogni.

— **Elhalasztott közgyűlés.** A Szinpártoló Egyesület tegnapi hirdetett közgyűlését, minthogy a tagok csak kevesen jelentek meg, nem lehetett megtartani. Ezért az elnökség tudatja a tagokkal, hogy a közgyűlést ugyanazon tárgysorozattal február 5-én délután 6 órára halasztotta el, amikor is az alapszabályok 6. §-a értelmében a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozhatnak a napirend fellett. Ujabb közgyűlésre külön meghívók nem adatnak ki.

— **A „Caronia“ Fiumében.** A Cunard-hajózársaság „Caronia“ gőzöse — mint megírtuk — szombaton érkezett Fiuméba. A gőzös a rossz időjárás miatt egyelőre a kikötőn kívül vesztegelt s csak tegnap reggel 8 órakor kötött ki a Riva Salvatoreen. A „Caronia“ 301 visszavándorlót hozott az ujjvilágból, köztük két örülte, névszerint Holczer Anna 18 éves leányt és Morlock György 19 éves fiatalémbert, vala-

mint öt kanyarós gyermeket is. A kikötésnél a tengerészeti hatóság „Előre“ és „Klotild“ gőzösei segédkeztek.

— **Mulatság.** A plassei olvasókör vasárnap, február hatodikán saját helyiségében táncmulatságot rendez.

— **Nagy lisztlopás a vasuton.** Az állomásfőnökség, mint ismeretes, bűnügyi zárlatot kért azon kereskedők ellen, akik a Dorcsics Ferenc vasuti raktáros által ellopott lisztet megvásárolták. A vizsgálóbíró előterjesztésére a törvényszék elrendelte, hogy a rendőrség Susanj József plasse-scurignei, Marcelja Vince Via Serpentinai kereskedőknél és Kadosa Ferenc Via Voloscai pékmesternél a bűnügyi zárlatot foganatosítsa. A rendőrség részéről megjelent rendőrtisztvisztnek azonban nem kellett a foglalatást megejteni, minthogy a kárt mindhárom kereskedő megígértette. Susinj József ugyanis 522 korona 20 fillért, Marcelja Vince 760 koronát, Kadosa Ferenc pék pedig 397 korona 50 fillért fizetett. A rendőrség az orgazdákkal jegyzőkönyvet vett fel s az 1680 koronát az állomásfőnökségnek szolgáltatja át. Mindhárom egyén ellen azonban az eljárás orgazdaság büntette miatt folyamatban van.

— **Nehéz az élet,** de terheit könnyű szerrel viseli az, aki egészséges. Ezért legfőbb kincs az embernek az egészsége, melyet azonban gyakran ás alá a munkában való kimerültség, vagy valamely betegség. Ami a betegség és kimerültség különböző neménél gyógyítja az embert férfiakat és nőket egyaránt: az a világhírű *Elektro Vitalizer*, amely diadalmosan járja be az egész világot. Aki egészségét vissza akarja nyerni, ne mulassza el a „Modern Villamos Gyógyómdrói“ szóló könyvet egy levelező-lapon kérni, melyet az Elektro-Vitalizer Orvosi Rendelő Intézet Budapest, IV., Semmelweis-u. 4. félemelet 50 sz. bárkinek ingyen és bérmentve megküld.

— **Megtelt a Hotel Pizziga.** A vége felé járó farsang nagy forgalmat idézett elő a rendőrségen is. A város különböző részein posztoló rendőrök sűrű egymásutánban kísérték be a rendellenkedő részvegeket, akik nagy mennyiségű alkoholt elfogyasztása után kisebb nagyobb botrányokat rögtönöztek. Tegnap éjjel tizenegy óra felé a bekisért részvegek s bűnösök száma oly magasra emelkedett, hogy a rendőrségi börtönben többet elhelyezni nem lehetett. A második emeleti fogházban ugyanis huszonnyolc ember részére van hely, tegnap azonban az ott lakók száma negyvenet is meghaladta, úgyhogy egy ágyban ketten, sőt hárman is aludtak. Azok pedig, akiknek már nem jutott hely, az éjszakát a börtön folyosón sétálva töltötték. Tizenkét óra felé azonban még mindig hozták a delinkvenseket, úgy hogy a *Hotel Pizziga*-nak nevezett börtönhelyiség fölé is ki lehetett tenni a *Megtelt* jelzésű táblát. A később bekisérteket azután részint a pricciben, részint az őrszobában helyezték el, minthogy a rendőrség újabb szállodáról nem gondoskodhatott.

— **A kikötőből.** Január 31-én. *Érkezett:* „Giulio Cosulich“ osztrák gőzös Triesztből üresen.

Indult: „Kassa“ magyar gőzös Valenciába 180 tonna fával 600 bádogtartány kőolajjal, 20 tonna cukorral és 30 tonna vegyes áruval.

— **Fürdőhelyek látogatottsága.** A szomszédos Abbazia fürdő- és üdülőhelyet 1910 január 1-étől január 26-áig összesen 1132 fürdővendég látogatta. Január 21-étől bezárólag 26-áig a vendégek száma 342-vel szá-

Az orvosi kar által ajánlva.

Gümőkór (tüdőbajok), légzőszervi bántalmak, számarköhögés, influenzánál.

Ki használjon Sirolint?

1. A ki hosszú időn keresztül köhögés bántalmában szenved.
2. Mindazok, kik gégehurutban szenvednek. Sirolin „Roche“ altal rövid időn belül meggyógyulnak.
3. Asztmában szenvedők már rövid használat után lényeges könnyebbülést éreznek.
4. Skrotulus, mirigyduzzadásos, szem- és orrhurutos gyermekeknek rendkívül fontos szer a Sirolin. A taplálkozást nagyban elősegíti.

Csak eredeti csomagolású SIROLIN „Roche“-t kérjünk es pótszereket határozottan utasítsunk vissza.

Sirolin irodalmat F 11 kívánatra ingyen és bérmentve küld

F. Hoffman-La Roche & Co Wien. III/I. Neulinggasse 11.

Sirolin

„Roche“

kapható minden gyógyszer-tárban.
Ára üvegenként 4 korona.

porodott. A január 26-án ott üdülők száma 1382 volt.

Lovrana fürdőhelyet január 22-étől bezárolag 27-éig összesen 18 fürdővendég látogatta.

— Az „Adria“ tengerhajózási r.-t. új igazgatója. Az „Adria“ tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága legutóbb beavasztotta igazgatóságába dr. Gerlőczy Gyulát.

— **Hálókocsik Budapest és Velence között.** Hosszabb idő óta állandó a panasz és felszólalás tárgya volt az a körülmény, hogy Budapest és Velence között csak kicsiny (3 tengelyű) hálókocsik közlekedtek, amelyekben sohasem volt elegendő hely a nagyszámu utazóközönség részére. Gerenday Lászlónak, a Nemzetközi Hálókocsi Társaság magyarországi igazgatójának sikerült most a visszas állapotot megszüntetni, amennyiben megegyezést létesített a részes vasutak között arra nézve, hogy Budapest és Velence között teljesen új, modernül berendezett, kényelmes, nagy (4 tengelyű) hálókocsik közlekedhessenek. A közvetlen kocsi Budapestről a Déli Vasut budai pályaudvaráról este 8 órakor indul és másnap délután 6 órakor érkezik Velencébe, Velencéből délután 2 órakor indul vissza a közvetlen gyorsvonat, amely Budapestre másnap délelőtt 10 órakor érkezik meg.

— **Első Leánykiházasító Egylet m. sz.** (Gyermek- és életbiztosító intézet, Budapest, VI., Teréz-körút 40—42.) *Főügynökség Fiume* Via del Molo 1. I. em. Az intézet vagyona a következő értékekben van elhelyezve és pedig: Intézeti házak beruházási értékben 2,108,044.09 K. Értékpapírok 9,660,020.— K. Jelzőkőlcsonok 98,500 K. Kőlcsonok saját kötvényekre 1,315,355.41 K. Takaré- és bankbetétek 3,101,040.68 K. Postatakarékpénztár 12,329.12 K. Hivatalnoki nyugdíjalap-betét 324,199.71 K. Óvadékok 44,010.10 K. Pénzkészlet 37,594.35 K. Összesen 16,700,093.46 K. 1909 december havában 2,052,800.— K. értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1,835,900.— K. értékű új biztosítási kötvény állított ki.— Biztosított összegek fejében 124,758.15 K fizetett ki. 1909 január 1-től december 31-ig bezárolag 21,747,700 K értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 19,220,500.— K értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosított összegek fejében a folyó évben 1,378,927.09 K és az intézet fennállása óta 15,241.88 2.68 K fizetett ki.

Ezen intézet a gyermek- és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb díjtelek és legelőnyösebb feltételek mellett. Egyike Magyarországnak legszolidabb és legmegbízhatóbb intézeteinek, melynek értékei, — eltekintve a külföldi biztosító intézetek magyarországi szerveivel — teljességükben Magyarországon vannak befektetve.

Az Első Leánykiházasítási Egyletnek ugy biztosítási feltételei mint lebonyolítási módja rendkívül kulánsak, úgy hogy a fiumei és környékbeli magyarság is teljes megnyugvással és feltétlen bizalommal fordulhat ezen előkelő, jól fundált biztosító intézethez.

— **Tolvaj panoráma alkalmazott.** Fischer Róza fiumei panoráma tulajdonos feljelentést tett a rendőrségen, hogy szombaton délután egyik nyitott bőröndjéből negyvenöt koronáját ellopták. Feljelentésében gyanújának adott kifejezést, hogy a lopást Tomich Dragomir nevű alkalmazottja követte el, aki szolgálatát is hirtelenül ott hagyta. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Az olasz kivándorlók átutalásai.** Az olasz kormány 1901-ben megbizta a Banco di Napoli nápolyi intézetet oly berendezések létesítésével, melyek a kivándorolt olaszoknak hazájukkal való pénzforgalmat megkönnyítik. A bank e célra külön vaglia tipust (bankcsekk) létesített, melyet a megnevezett nápolyi pénzügyintézet külföldi bankösszek tétései útján adnak el a kivándorlóknak. A Banco di Napoli az olasz pénzügyminiszterium felhatalmazása alapján a Magyarországból és Ausztriából Olaszországba irányuló pénzforgalmat ilyképpen szabályozván, annak lebonyolításával Magyarországon a Magyar Általános Hitelbankot és a Wiener Bankverein magyarországi fióktelepét bizta meg, amely intézetek fióktelepeikkel együtt az említett szolgálatot február 1-én kezdik meg.

Távirat ◀▶ Telefon

Khuen a királynál.

BÉCS, jan. 31. Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök tegnap este Bécsbe érkezett s ma látogatást tett Daruváry kabinetirodai főnöknél. A miniszterelnök ezután Aehrenthal gróf külügyminisztert kereste fel, majd megjelent a királynál kihallgatáson. Az audienca fél óráig tartott. Khuen gróf előterjesztést tett a tegnapi minisztertanács határozatairól. A király Héderváry javaslatát jóváhagyta.

Választások nálunk és Horvátországban.

BÉCS, jan. 31. Khuen-Héderváry miniszterelnök a királyi kihallgatás után egy újságrónak kijelentette, hogy a képviselőházat valószínűleg még március huszonegyediké előtt fel fogja oszlatni. Érintkezésbe kíván lépni egyúttal a vármegyék legbefolyásosabb elemeivel s ezért minden megyéből négy—öt embert fog meghallgatni, hogy a helyzetről tiszta információt szerezhesen. A miniszterelnök végül közölte, hogy valószínűleg legközelebb Horvátországban is választások lesznek.

A királyi manifesztum.

BUDAPEST, jan. 31. A kormány tagjai tegnap délelőtt minisztertanácsot tartottak, amelyen Khuen-Héderváry gróf beszámolt szombati királyi kihallgatásának eredményeiről, majd véglegesen megállapították annak a királyi kéziratnak a szövegét, amely a hivatalos lap holnapi számában fog megjelenni. A királyi kézirat ki fogja jelenteni, hogy a király a kormány lemondását nem fogadja el és a másik alkotmányos megoldáshoz, a képviselőház feloszlításához s a választások kiírásához fog nyulni. A kézirat a hosszas elnapolást az előkészületek elégtelenségével indokolja s végül utal a nemzet és dinasztia közti jó viszony helyreállítására, amely mindkettőnek egyformán érdeke.

Demokraták a nemzeti ellenállás ellen.

BÉKÉSCSABA, jan. 31. Pető Sándor képviselő beszámolója után határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint a demokrata párt nemcsak rosszalja, de egyenesen elítéli a parlamenti pártok által hirdetett újabb nemzeti ellenállás szervezését, minthogy a jelenlegi helyzetet a két függetlenségi párt teremtette meg.

Választási harc Iglón.

IGLÓ, jan. 31. Az iglói választókerület mintegy ötszáz választója tegnap egyhangulag Hieronymi Károly kereskedelmi minisztert jelölte képviselőnek. Jelölő gyűlést tartottak a Justh pártiak is, akik Batthyány Pál gróf, volt zalai főispánt kiáltották ki képviselőjelöltnek.

Egy kamaraénekes halála.

BÉCS, jan. 31. Walter kamaraénekes, a Burg színház tagja ma Bécsben elhunyt.

A francia árvizveszedelem vége.

PÁRIS, jan. 31. Az árviz apad. A veszedelem mulófélben van. A lyoni pályaudvart ma újból megnyitották a forgalomnak.

Vasuti szerencsétlenség.

LONDON, jan. 31. London közelében egy színházi vonat kisiklott. Az utasok közül tizen meghaltak, számosan pedig megsebesültek.

Elhunyt szerb követ.

BÉCS, jan. 31. Simic György bécsi szerb követ tegnap hosszabb betegeskedés után meghalt.

Nagy havazás.

MIAVA, jan. 31. A brezovai vonalon a nagy havazás miatt nemcsak a vasuti, hanem a postaforgalom is teljesen megszűnt.

A vérszegénységet,

ezt az alattomos betegséget meg kell szüntetni a Scott-féle csukamájolaj Emulsió-val, mielőtt tulságosan elharapóznék.

Az arc megpirosodik,

megtelik és az életkedv visszatér mindazok meglepetésére, a kik először használják a

Scott-féle Emulsió-t.

Az eredeti SCOTT-féle eljárás által ízletessé és emészthetővé tett legtisztább alkatrészek, melyek a vérszegénységnek utját állják, képezik

A Scott-féle Emulsió

ismert sikerének titkát.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelmeztetni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

☛ Kapható minden gyógytárban. ☛

BAUER GRÜNWALD A magyarok
GRAND HOTEL D'ITALIE OTTHONA

**VELENCÉ-
BEN**

Elsőrendű szálló. — Ritűnő konyha.

Alapított 1850-ben.

Cante Giuseppe

nagy butorraktára és asztalos műhelye

Fiume, Via Cappuccini 4. sz.

Nagy választék modern luxus butorokban. Vas-, réz- és kárpitos butorokban. Szolid és elegáns kivitelben.

AJÁNLOK

kitűnő bőröspecsenyét

Friss kocsonyahus kilgrként 1 K. 20 f. — Kedden és pénteken friss májas és véres hurka, naponta friss tormás virsli és szafaladé valamint minden egyéb hentesáru legjobb minőségben olson kapható

Szathmáry Györgyné

Főüzlet Vico Germana 1. sz.
Telefon 987. sz.
Fióküzlet I. Vásárcsarnok 17. sz.
Telefon 11-72. sz.

YOST-írógépen

írni tudó kisasszony irodába azonnal felvétetik. Cim a kiadóban.

Jóforgalmu üzlet,

melyet magános nő is megkísérelhet, nagyobb vállalkozás miatt eladó.

Ugyanott lakás is kiadó,

mely áll 2 szoba, konyha, előszobából és hozzátartozókból.

Cim: TEJCSARNOK, VIA CIOTTA 8. szám.

Butorozott szoba

(villanyal és fürdőszobával) I. emeleten kiadó. Cim a kiadóban.

VARIETÉ ORIENTALE

Fiume, Via Lavatoio
(Uj Kucich-ház)

Tíz kiváló művészi erőből
összeállított műsor.
Elsőrendű magyar énekesnők.
Kezdet: 9 órakor. Belépti díj 1 korona.
Tulajdonos: Pesaro Vittorio.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ
tábláskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Varieté Hotel Susak

Estéenként elsőrendű művészi erők fellépte.

Harry quartett ének és tánc,
Horváth nővérek női kettős,
Erika quintett ének és táncz,
Duo, Charles zenebohócok,
Sylvant Emy bécsi szubrett,
Niedlich Irma énekesnő,
Horváth Emilia táncosnő,
Nichette Ottilia táncosnő,
Kemény Ilona magyar szubrett,
Angeli Rina miniatűr táncosnő,
Trio Charles tornázók.

Végül kitűnő bohózat:

Serenissimus a Varietében.

Kezdet: 9 órakor. Belépti díj 1 kor.

Fizetéses gyakornok vagy fiatal komptoiristahelybeli irodába azonnal felvétetik.
Cim a kiadóban.**Catti György utóda**

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés
azonnali és exakt elkészítésére. Kapható
minden gyógyszerészeti különlegesség,
gyógyszappanok, az összes ásványvizek,
toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Hungária-szálló étterme

Fiume Deák Horzó.

Kitűnő magyar konyha. Kifogástalan italok!

Olcsó havi előfizetés. Gondozott tekepálya.

Farsangi reggeli népies áron.

Zulajdonos

Szmrecsányi Miklós.

SCHÖN I.

Szépség és hajápolási terme

Fiume, Via del Governo 2 II. emelet.

A legújabb módszer szerinti arc-
kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) vil-
lanyos arcmasszás (vibrations massage)
szemölcslevétel és arcban levő szőr
eltávolítása, tyukszemvágás stb. Disz-
fésülések elvállaltatnak.

Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szápary, az Adria palota mellett.

Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitűnő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Elegáns vendégszobák tengeri kilátással kaphatók.

Telef. 11-49

Tulajdonos: **LIBERMANN IZSÓ****Rosenberger B.**

nagy butorraktára

Fiume, Via Governo 22 (Corso) Telefon sz. 504.

Anatomie de Paris! a Scogliettón.

Fiume és környékének n. é. hölgyközönségét tisztelettel értesítjük, hogy kedden és pénteken intézetünk

csak hölgyeknek

van nyitva és pedig reggel 9 órától este 6 óráig.

Számos látogatást kér az IGAZGATÓSÁG.

Gilliam G. - Fiume

Via Alessandrina 4.

Raktár az Adria palotában. Interurb telefon 990.

Akar Ön kitűnő zamatu kávét?**Kérjen mintát a Gilliam-féle Melange-keverékből.**

Naponta friss pörkölés. : Kivánatra mindenkinek
egy csésze erős zamatu fekete kávé díjtalanul
áll rendelkezésére. : Naponta frissen érkezett
styriai Poulard, vad, Bialuga-, Orsovai- és Elbe-
caviár, valamint estéenként meleg prágai sódar.
:: :: Füstölt Rajnai Lazac. :: ::

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart,” január 1-én hetedik évfolyamába jutott és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.